

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/7801,Rajd-Szlakami-Zolnierzy-1-pulku-strzelcow-podhalanskich-Armii-Krajowej-1012-czer.html>
26.03.2026, 17:41

Rajd „Szlakami Żołnierzy 1. pułku strzelców podhalańskich Armii Krajowej”, 10-12 czerwca 2011

31.05.2011

W dniach 10-12 czerwca 2011 r. odbyła się trzecia edycja Rajdu Szlakami Żołnierzy 1. Pułku Strzelców Podhalańskich AK, zorganizowana wspólnie przez Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Krakowie, Małopolską Chorągiew Harcerzy ZHR oraz Małopolskie Stowarzyszenie Miłośników Historii „Rawelin”. Inicjatywę wsparły również następujące instytucje: Starostwo Powiatowe w Gorlicach, Gmina Sękowa, Biuro Poselskie Barbary Bartuś w Gorlicach, Zespół Szkół nr 1 im. Ignacego Łukasiewicza w Gorlicach, Oddział PTH w Nowym Sączu oraz GRH „Gorlice 1915”. Honorowy patronat nad rajdem objęła Pani Poseł na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Barbara Bartuś.

Tegoroczna edycja rajdu odbyła się w Beskidzie Niskim i w Gorlicach, gdzie w czasie II wojny światowej działały struktury Obwodu AK Gorlice oraz na potrzeby akcji „Burza” odtwarzany był III batalion 1. psp AK pod dowództwem kpt. Mieczysława Przybylskiego „Michała”. Poprzednio uczestnicy rajdu przemierzali szlaki Gorców (2009 r.) i Beskidu Sądeckiego (2010 r.).

W tegorocznym rajdzie uczestniczyła młodzież z trzech szkół z terenu Małopolski. Tradycyjnie udział w rajdzie wzięli uczniowie z IV Liceum Ogólnokształcącego w Olkuszu (w tym grupa tegorocznych absolwentów) oraz Gimnazjum z Zespołu Szkół w Rudawie. Po raz pierwszy w rajdzie uczestniczyła młodzież z Zespołu Szkół nr 1 w Gorlicach. W myśl regulaminu wyznaczoną trasę przemierzali w patrolach, których nazwy nawiązywały do pseudonimów żołnierzy AK. Młodzież gimnazjalna z Zespołu Szkół w Rudawie, zgrupowana w jednym patrolu, wybrała na swojego patrona por. Juliana Zubka „Tatara” (dowódcę 9. kompanii III batalionu 1. psp AK). Z kolei młodzież z IV LO w Olkuszu utworzyła trzy patrole, przyjmując dla nich nazwy: „Jastrząb” (pseudonim konspiracyjny ppor. Jana Benisza, kwatermistrza Obwodu AK Gorlice), „Kruk” (ps. kpt. Juliana Krzewickiego, komendanta Obwodu AK Gorlice) i „Kmicic” (ps. por. Franciszka Paszka, dowódcy Oddziału Partyzanckiego AK „Żbik”). Uczniowie z Zespołu Szkół nr 1 w Gorlicach za swojego patrona obrali gen. Tadeusza Komorowskiego „Bora” – Komendanta Głównego AK.

Pierwszym etapem, który musieli pokonać rajdowicze (w piątek 10 czerwca) była ponad dziesięciokilometrowa trasa z Sękowej przez masyw Magury Małastowskiej (gdzie miała miejsce koncentracja oddziałów AK przed akcją „Burza”) do Przełęczy Magurskiej. W czasie przejścia należało wykazać się znajomością alfabetu Morse’a, topografii i orientacją w terenie, jak również wiedzą z historii regionu. Uczestnicy mieli także okazję obejrzyć relikty umocnień polowych z okresu I wojny światowej oraz zachowane cmentarze wojenne z tego samego okresu. Po powrocie na kwatery i obiadowe kolacje, nocny wypoczynek poprzedziły rozgrywki w grze edukacyjno-historycznej „Kolejka”.

Drugi dzień obfitował w jeszcze więcej atrakcji. Patrole wzięły udział w grze miejskiej na terenie Gorlic i najbliższych przedmieść. Wykonując zadania wyznaczone im w poszczególnych punktach kontaktowych, uczestnicy poznawali w tym czasie nie tylko miasto, ale przede wszystkim miejsca

pamięci, a poprzez nie wydarzenia historyczne.

Pierwszy punkt kontaktowy („Krzyż”) mieścił się przy pomniku Powstańców Styczniowych na cmentarzu parafialnym. Tam kolejno docierające patrole otrzymały zadanie sporządzenia szkicu sytuacyjnego/mapy poglądowej obozu dla jeńców wojennych oraz obozu pracy dla ludności żydowskiej (tzw. „Buciarni”) i starego szpitala w Gorlicach, gdzie leczyli się m.in. zakonspirowani żołnierze AK. Przed cmentarzem czekali też na rajdowiczów partyzanci prezentujący swój ekwipunek i wyposażenie. W czasie postoju przy drugim punkcie kontaktowym („Nafta”, w miejscu gdzie w XIX wieku zapalono pierwszą w świecie uliczną lampę naftową), patrole mogły wykazać się wiedzą historyczną na temat 1. pułku strzelców podhalańskich AK i członków Polskiego Państwa Podziemnego na terenie Gorlic (w tym Juliana Krzewickiego i Stanisława Jezierskiego). Z „Nafty” patrole zostały skierowane do punktu, w którym „kończą się tory” – w pobliżu dworca PKP. Po drodze wyznaczono im zadanie wykonania szkiców i dokumentacji fotograficznej obiektów związanych ze zbrodniami Gestapo w Gorlicach: pomnika ofiar II wojny światowej nad rzeką Ropą przy Targowisku, tzw. „Szkłarczykówki” i Ratusza. Czwarty punkt kontaktowy usytuowany był przed bramą cmentarza żydowskiego. Tam patrole miały możliwość wykazać się wiedzą historyczną o akcji „Burza” i wybranym przez siebie patronie. Z Kirkutu uczestnicy rajdu kierowali się następnie na Górę Cmentarną, gdzie tym razem wykonywali zadania sprawnościowe i wykazywali się wiedzą techniczną w zakresie broni wykorzystywanej w czasie II wojny światowej. Ostatnim zadaniem w grze miejskiej było odnalezienie w pobliskim lesie ранnego cichociemnego, w którego rolę wcielił się harcerz z 5. Krakowskiej Drużyny Wędrowników „Orkan”. Nie było to łatwe zadanie, o czym świadczy fakt, że tylko dwóm patrolom udało się je wykonać. Tego dnia okazało się również, że nawet doświadczonym piechurów, którym dotąd górskie szlaki nie sprawiały trudności, w miejskiej zabudowie zdarzało się czasem stracić orientację.

Po powrocie do bazy i zasłużonym posiłku, odbył się pokaz GRH „Gorlice 1915”, podczas którego zaprezentowano uczestnikom rajdu umundurowanie i broń żołnierzy armii austro-węgierskiej. Zaraz potem stało się zadość tradycji dotychczasowych edycji rajdu, bowiem miało miejsce spotkanie ze świadkami historii: panią Janiną Brzozowską (Sybiraczką) i por. Janem Jurusiem (współpracownikiem AK). W spotkaniu uczestniczyła także pani Poseł na Sejm Rzeczypospolitej Barbara Bartuś. Po zakończonym spotkaniu, przy ognisku i kiełbasce do późnych godzin brzmiały partyzanckie piosenki. Już po północy – kiedy wszyscy udali się na kwatery, a część osób przebrała się do snu, ogłoszono alarm zapowiadający grę nocną. Kolejno wyprowadzane patrole miały tym razem za zadanie przejść wyznaczoną trasę, przebiegającą przez pas zieleni w pobliżu kwater, zbierając przy tym w oświetlonych punktach przeznaczone dla nich dokumenty. Przy okazji uczestnicy („partyzanci”) musieli unikać zasadzek przeprowadzanych przez Niemców, w których rolę – na potrzeby chwili – wcielili się harcerze. Pełna przeżyć noc zakończyła się ostatecznie po godzinie trzeciej.

Ostatni dzień rajdu, będący zarazem jego zakończeniem i podsumowaniem, rozpoczęto nabożeństwem w intencji żołnierzy i współpracowników AK, w kościele pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy. Po mszy odbyło się ogłoszenie wyników i rozdanie nagród. Pierwsze miejsce w tegorocznej edycji rajdu zajął patrol „Tatar” z Zespołu Szkół w Rudawie. Drugie miejsce przypadło patrolowi „Kruk” z IV LO w Olkuszu. Trzecie miejsce zajął patrol absolwentów tegoż liceum, których patronem był „Jastrząb”. W spotkaniu podsumującym uczestniczyli panowie: dyrektor biura poselskiego Barbary Bartuś – Marek Ludwin oraz wicestarosta powiatu gorlickiego Karol Górski. Już po oficjalnym zakończeniu rajdu uczestnicy zwiedzili Muzeum Regionalne PTTK

w Gorlicach, zapoznając się z bogatym zbiorem przedmiotów związanych z historią miasta, a szczególnie z bitwą pod Gorlicami z 1915 r.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

foto #10

foto #11

foto #12

foto #13